

การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

Health Promotion and Disease Prevention Performance of Personnel in Sub-district Health Promoting Hospitals, Khon Kaen Province

ศุภชัย หมั่นมา (Supachai Muenma)^{1*} ดร.ประจักษ์ บัวผัน (Dr.Prachak Bouphan)**

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross – sectional descriptive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น และปัจจัยแรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 757 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 159 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มโดยวิธี Systematic Sampling และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) จำนวน 12 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และหาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 10 มกราคม – 10 กุมภาพันธ์ 2557 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Pearson product moment correlation coefficient และ Stepwise multiple linear regression analysis ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.41 (S.D. = 0.50) แรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 (S.D.=0.40) การสนับสนุนจากองค์การอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D.=0.44) แรงจูงใจ ด้านปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค่าจ้าง และการสนับสนุนจากองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.584$, $p\text{-value}< 0.001$), ($r=0.522$, $p\text{-value}< 0.001$), ($r=0.564$, $p\text{-value}< 0.001$) ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ($p\text{-value}< 0.001$) ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ($p\text{-value}< 0.001$) และด้านความสำเร็จในการทำงาน ($p\text{-value} = 0.004$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานสร้างเสริม

¹ Correspondent author: Muenma@gmail.com

* นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่นได้ร้อยละ 46.5 ปัญหาอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่ คือการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด ร้อยละ 29.2

ABSTRACT

This cross sectional descriptive research was aimed was to study health promotion and disease prevention and identify motivation and organization supports that affect health promotion and disease personnel in sub-district health promoting hospitals, khon kaen province. Population was for health personnel at sub-district health promoting hospitals in khonkaen province. The sample consisted of 757 and by using 159 subjects (n=159), obtained randomly by systematic sampling. The data were collected by the developed Questionnaire and verified by three experts. For qualitative data, an in-depth interview guideline will be developed and used to collect the data from 12 persons key informants who can provide intensive information on the topics. Content validity is reviewed by three experts. Reliability value was tested in a pilot study of 30 similar samples obtaining. Alpha Coefficient at 0.98. Duration of data collection was during Jan10 th to Feb10 th, 2014. Descriptive statistic example frequency, percentage, mean, Standard Deviation Median, Minimum, Maximum to describe characteristic and Inferential Statistic use Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, Stepwise Multiple Regression Analysis. The results showed that the health promotion and disease prevention in Sub-district Health Promoting Hospitals, KhonKaen Province was found at high level at 4.41 (S.D.= 0.50). The motivation was at high level 3.88 (SD = 0.40), The organizational support was found at high level 3.76 (SD = 0.44). The motivation factors, hygiene factors and organization supports had moderately positive influence on the health promotion and disease prevention with a level of statistical significant at ($r = 0.585$, $p\text{-value} < 0.001$), ($r = 0.522$, $p\text{-value} < 0.001$), ($r = 0.564$, $p\text{-value} < 0.001$). It was revealed the factors influenced the performance of health promotion and disease prevention were Technology ($p\text{-value} < 0.001$), Work Itself ($p\text{-value} < 0.001$), Achievement ($p\text{-value} < 0.004$). These three factors could together predict the performance of health promotion and disease of health personnel, at a level of 46.5%. problem and obstacles arising from the study were performance of health promotion and disease were pregnancy and postpartum as 29.2%.

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ปัจจัยด้านแรงจูงใจ การสนับสนุนจากองค์การ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Key Words : Health Promotion and Disease Prevention, Motivation factors, Organizational supports, Sub-district Health Promoting Hospitals

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์งานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคระดับชาติปี 2554-2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกภาคส่วนใช้ในการพัฒนาสุขภาพระดับบุคคลและสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การดำเนินงานและทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมายการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค [1] ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ตามเกณฑ์ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งได้จัดงบประมาณงบเหมาจ่ายรายหัวในการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคจำนวน 124.96 บาทต่อคน เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สนับสนุนส่งเสริม การจัดบริการสาธารณสุข ด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ตามชุดสิทธิประโยชน์สำหรับประชาชนคนไทยทุกคนที่มารับบริการในหน่วยบริการ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด, กลุ่มเด็ก 0-5 ปี, กลุ่มเด็ก 6-12 ปี, กลุ่มผู้ใหญ่ 30-60 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป [2] การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น มีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ สำหรับแรงจูงใจ เป็นแรงผลักดันจากภายในตัวบุคคล และแสดงออกมาทางพฤติกรรม ที่สะท้อนความสามารถอย่างเต็มที่ โดยทฤษฎี 2 ปัจจัยของ เฮิร์ชเบิร์ก คือปัจจัยค่าจูน ประกอบด้วย การปกครองบังคับบัญชา นโยบายและการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพในการปฏิบัติงาน เงินเดือนและสวัสดิการ สภาพภาพของวิชาชีพ ความมั่นคงในการทำงาน และชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ในส่วนของปัจจัยกลุ่มที่สอง เรียกว่า ปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ และการก้าวหน้าในตำแหน่ง [3] การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้มีประสิทธิภาพ

การสนับสนุนจากองค์การเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยการบริหารที่สำคัญในการดำเนินงานในองค์กร ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี [4] ซึ่งปัจจัยการสนับสนุนจากองค์การมีความสำคัญ เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารหรือการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยการบริหาร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการบริหาร ขวัญกำลังใจในการทำงาน และเวลาในการปฏิบัติงาน โดยนำปัจจัยเหล่านี้มาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม [5] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นได้นำนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขมาสู่แนวทางการปฏิบัติ โดยกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ปี 2553-2556 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดขอนแก่น คือ เป็นเลิศในการจัดการระบบสุขภาพในเขต 12 ซึ่งหมายถึง การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ และป้องกันโรคอย่างถูกต้องและเหมาะสม จังหวัดขอนแก่นได้กำหนดเป้าหมายของงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด, กลุ่มเด็ก 0-5 ปี, กลุ่มเด็ก 6-12 ปี, กลุ่มผู้ใหญ่ 30-60 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวได้กำหนดตัวชี้วัดให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดขอนแก่นต้องผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัด จากผลการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ตามเอกสารประกอบการตรวจราชการ และนิเทศงาน รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2556 มีผลการดำเนินงาน คือ อัตราแม่คลอดบุตร อายุต่ำกว่า 20 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2552-2555 กล่าวคือ เด็กแรกเกิดมีปัญหาเรื่องคุณภาพของการตรวจพัฒนาการเด็ก ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ 5 ครั้งตาม

เกณฑ์ ร้อยละ 73.55 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ ร้อยละ 53.9 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการเยี่ยมตามเกณฑ์ ร้อยละ 78.55 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดดังกล่าว ครบทุกกลุ่มเป้าหมาย [6] จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น และจากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะศึกษาการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาแรงจูงใจ และการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยคาดว่าผลการวิจัยจะสะท้อนให้เห็นสภาพที่เป็นจริงในเรื่องที่วิจัย และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสนับสนุนการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ระดับแรงจูงใจ และระดับการสนับสนุนจากองค์กร ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น
2. แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม

สุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study)

2. ประชากร คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่ปฏิบัติงาน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 159 คน

3. การคำนวณขนาดตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร โดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร [7] ดังนี้

สูตร

$$N = \frac{NZ^2 \alpha_2 \sigma^2}{e^2 (N-1) + Z^2 \alpha_2 \sigma^2}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 159 คน

$Z_{\alpha/2}$ = ค่ามาตรฐานใต้โค้งปกติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z_{\alpha/2}$ หรือ $Z_{0.025} = 1.96$)

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ยอมให้เกิดขึ้น ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากรเท่ากับ 0.05

σ = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานได้จากผลของการศึกษาทดลองใช้แบบสอบถามกับ

กลุ่มตัวอย่าง จังหวัดอุดรธานี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.36

คำนวณกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$n = \frac{757(1.96)^2 (0.36)^2}{(0.05)^2 (757-1) + (1.96)^2 (0.36)^2}$$

$$= 159$$

ดังนั้นการศึกษานี้ได้ใช้ตัวอย่างในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 159 ตัวอย่าง

4. การสุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Sampling จำนวน 159 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม เลือกตัวอย่างแบบเจาะจงซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลสำคัญได้ (Key informants) ได้แก่ สาธารณสุขอำเภอ 2 คน ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอ 2 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 4 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 4 คนรวม 12 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย และระยะเวลาเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ซึ่งแบบสอบถามได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และหาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ปฏิบัติงานในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คนโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 10 มกราคม 2557 - 10 กุมภาพันธ์ 2557

6. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ สถิติ

เชิงพรรณนาในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด เพื่ออธิบายลักษณะส่วนบุคคล ระดับแรงจูงใจ ระดับการสนับสนุนจากองค์การและระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคและสถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาและใช้สถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

7. การแปลผล ลักษณะคำถามเป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) [8] มี 5 ระดับ 5, 4, 3, 2, 1 และมีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (interval scale) การแปลผลคะแนนเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจโดยการจัดระดับ 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดของ สำเร็จและสุพรรณ [9] ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r) แบ่งตามเกณฑ์ของ Elison [10] มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับดังนี้

$r = 0$ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)

$r = + 0.01$ ถึง $+ 0.30$ หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)

$r = + 0.31$ ถึง $+ 0.70$ หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship)

$r = + 0.71$ ถึง $+ 0.99$ หมายถึงมีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)

$r = + 1$ หมายถึง มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (Perfect Relationship)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 อายุเฉลี่ย 38.53 ปี (S.D.=7.54) อายุต่ำสุด 25 ปี และอายุสูงสุด 57 ปี สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ สถานภาพสมรส (คู่) จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 79.2 ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมากที่สุดคือพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 84.3 และรายได้ 20,001 - 30,000 บาท ร้อยละ 42.1 มีรายได้เฉลี่ย 26,256.54 บาท (S.D.=8,502.43) รายได้ต่ำสุด 10,120 บาท รายได้สูงสุด 42,000 บาท ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค 1 - 10 ปี ร้อยละ 52.8 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 ปี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำสุด 2 ปี สูงสุด 35 ปี และเคยได้รับการฝึกอบรมด้านสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค จำนวน 145 คน คิดเป็น ร้อยละ 91.2

2. ระดับแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

เมื่อพิจารณาระดับแรงจูงใจ (ตารางที่ 1) พบว่าภาพรวมแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 (S.D. = 0.40) มีแรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.99 (S.D. = 0.44) และแรงจูงใจด้านปัจจัยค้ำจุนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.42 (S.D. = 0.61) รองลงมาคือด้านความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 4.05 (S.D. = 0.56) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งมีแรงจูงใจระดับปานกลาง คือด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ค่าเฉลี่ย 3.35 (S.D. =

0.60) รองลงมาคือด้านสภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีแรงจูงใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D. = 0.58)

3. ระดับการสนับสนุนจากองค์กรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับการสนับสนุนจากองค์กรในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ตารางที่ 2) พบว่า ระดับการสนับสนุนจากองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 (S.D. = 0.63) รองลงมา คือ ด้านเวลา และด้านการจัดการ มีค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.58) และ 3.76 (S.D. = 0.56) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D. = 0.56)

4. ระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (ตารางที่ 3) พบว่า ระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่นพบว่า ระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.41 (S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค อยู่ในระดับมาก คือกลุ่มเด็กอายุ 6-12 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.48 (S.D. = 0.55) รองลงมาคือกลุ่มเด็กอายุ 0-5 ปี ค่าเฉลี่ย 4.45 (S.D. = 0.55) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด ค่าเฉลี่ย 4.35 (S.D. = 0.59) และปัญหาที่พบส่วนมาก คือการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด ในการเจาะเลือด เพื่อตรวจคัดกรองโรคโลหิตจาง ธาลัสซีเมีย การตรวจครรภ์ การตรวจหลังคลอด ซึ่ง

ควรมีการอบรมเพิ่มความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และขอความร่วมมือกับ อสม. ในการช่วยดำเนินการสำรวจค้นหาหญิงตั้งครรภ์รายใหม่ และแนะนำให้มารับบริการฝากครรภ์และตรวจหลังคลอดที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

5. แรงจูงใจ และการสนับสนุนจากองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูล (ตารางที่ 4) พบว่า ภาพรวมของแรงจูงใจ ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวก กับ การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($r = 0.610$, $p\text{-value} < 0.001$, $r = 0.584$, $p\text{-value} < 0.001$, $r = 0.522$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) และพบว่า ภาพรวมของการสนับสนุนจากองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ทางบวกกับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.564$, $p\text{-value} < 0.001$)

6. แรงจูงใจ และการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

วิเคราะห์โดยการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย (ตารางที่ 5) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น คือการสนับสนุนจากองค์การด้านเทคโนโลยี ($p\text{-value} = 0.001$) ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ($p\text{-value} < 0.001$) และปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน ($p\text{-value} = 0.004$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกัน

โรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่นได้ร้อยละ 46.5

โดยสามารถทำให้เป็นสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ซึ่งเป็นสมการที่ทำนายในรูปคะแนนดิบ โดยแทนค่าสมการได้ดังนี้

$$Y = 1.475 + (0.274) (\text{การสนับสนุนจากองค์การด้านเทคโนโลยี}) \\ + (0.256) (\text{ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ}) \\ + (0.175) (\text{ปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน})$$

เมื่อ Y คือ การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่า

ค่าคงที่ของสมการคือ 1.475 หมายความว่า ถ้าระดับเทคโนโลยี ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความสำเร็จในการทำงาน มีค่าเท่ากับศูนย์ การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเท่ากับ 1.475

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรเทคโนโลยี เท่ากับ 0.274 หมายความว่า ปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคจะมีค่าเพิ่มขึ้น 0.274 หน่วย เมื่อระดับของเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ในขณะที่ตัวแปร ลักษณะของงานที่ปฏิบัติความสำเร็จในการทำงาน มีค่าคงที่ เป็นต้น

7. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด จากแบบสอบถาม 159 ฉบับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 30.2

โดยปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ คือ การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และหลังคลอด ในการเจาะเลือดเพื่อตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย การตรวจครรภ์ การตรวจหลังคลอด ซึ่งควรมีการอบรมเพิ่มความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และขอความร่วมมือกับอสม.ในการดำเนินการสำรวจค้นหาหญิงตั้งครรภ์รายใหม่ และแนะนำให้มารับบริการฝากครรภ์และตรวจหลังคลอด ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ส่วนปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนจากองค์กรด้านเทคโนโลยี และด้านเวลา คิดเป็นร้อยละ 4.2 ซึ่งในด้านเทคโนโลยีมีปัญหาในด้านโปรแกรมในการคีย์ข้อมูล ควรมีการสนับสนุนจัดสรรเทคโนโลยีและสารสนเทศให้เพียงพอและมีความทันสมัยและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบันทึกข้อมูลงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ส่วนในด้านเวลามีปัญหาและอุปสรรคในการนัดติดตามผลการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคซึ่งในบางครั้งไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติการ เพราะมีงานด่วนเข้ามาจึงมีการเลื่อนการประเมินออกไป ควรมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานโดยควบคุมด้านเวลาอย่างเคร่งครัดไม่ให้เกินระยะเวลาที่กำหนดในการออกประเมิน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 (S.D.= 0.40) และมีแรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจและแรงจูงใจด้านปัจจัยค้ำจุนอยู่ในระดับมากเช่นกัน และภาพรวมการสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D.= 0.44) และมีระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.41 (S.D.= 0.50) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ภูธรและวิทัศน์ [11] ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.05 (S.D.=0.36) เช่นเดียวกับการศึกษาของ บุญทัน และประจักษ์ [12] ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานอนามัย พื้นที่อำเภอโชนใต้ จังหวัดขอนแก่น พบว่าการปฏิบัติงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานอนามัยพื้นที่อำเภอโชนใต้ จังหวัดขอนแก่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D.=0.57) และพบว่าภาพรวมของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวก กับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.610$, $p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วันเพ็ญ และประจักษ์ [13] ซึ่งศึกษาการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า แรงจูงใจในภาพรวม มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.553$, $p\text{-value}<0.001$) และพบว่า ภาพรวมของการสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวก กับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.574$, $p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร และประจักษ์ [14] ศึกษาการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในระดับวิทยาโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในสถานอนามัย จังหวัดเลยการสนับสนุนจากองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานระดับวิทยาโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานอนามัย จังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.692$, $p\text{-value} < 0.001$) และตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้แก่การสนับสนุนจากองค์การด้านเทคโนโลยี ($p\text{-value} = 0.001$) ปัจจัยจุดใจด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ($p\text{-value} < 0.001$) และปัจจัยจุดใจด้านความสำเร็จในการทำงาน ($p\text{-value} = 0.004$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 46.5 ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้แก่การสนับสนุนจากองค์การด้านเทคโนโลยี ปัจจัยจุดใจด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และปัจจัยจุดใจด้านความสำเร็จในการทำงาน และมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาวดี และประจักษ์ [15] ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์การในการบริหารเวชภัณฑ์ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารเวชภัณฑ์ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร ($p\text{-value} < 0.001$) การสนับสนุนจากองค์การด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($p\text{-value} < 0.001$)

ปัจจัยด้านด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($p\text{-value} = 0.004$) และปัจจัยจุดใจด้านลักษณะงาน ($p\text{-value} = 0.020$) ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว สามารถรวมพยากรณ์การบริหารเวชภัณฑ์ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 57.8 ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานนั้นการสนับสนุนจากองค์การในด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค หากมีการจัดสรรเทคโนโลยีและสารสนเทศให้เพียงพอและมีความทันสมัย ก็จะมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ในด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ถ้ามีการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหน่วยงาน หรือ นอกหน่วยงาน เช่น การจัดเวทีการนำเสนอผลงานในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ทำให้เปิดโลกทัศน์ เปิดความคิดที่ดีๆ ซึ่งจะทำให้บุคลากรรู้สึกสนุก ทำท่ายและต้องการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และนำมาปรับใช้กับบริบทของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาจทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ เกิดนวัตกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีๆ ต่อไป ปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่นคือการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด ส่วนปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนจากองค์การด้านเทคโนโลยี และด้านเวลา คิดเป็นร้อยละ 4.2

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการจัดสรรเทคโนโลยีและสารสนเทศให้เพียงพอและมีความทันสมัยและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้เข้ารับการฝึกอบรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบันทึกข้อมูลงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยให้สอดคล้องกับ

บริบทของแต่ละพื้นที่ในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

2. ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค มีการพัฒนากระบวนการทำงานเป็นทีมและทักษะในการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

3. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยเฉพาะบุคลากรที่จบใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะด้านองค์ความรู้ และการพัฒนาวิธีการทำงานในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

1. Bureau of Policy and Strategy, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. Strategic framework for health promotion and disease prevention national year 2011-2015. 2011. Thai.
2. The National Health Security Office. Guide national health 2013. 2012. Thai.
3. Herzberg F, Mausner B, Snyderman BB. The motivation to work. New Brunswick, NJ: Transaction Publishers; 1993.
4. Dedthai T. Principle of public health administration. 4th ed. Bangkok: Faculty of Public Health, Mahidol University; 2007. Thai.
5. Boupphan P. Principle of public health administration. 2nd ed. Khon Kaen: Faculty of Public Health, Khon Kaen University; 2010. Thai.
6. Khon Kaen Health Provincial Office. Summary report of major public health Khon Kaen Fiscal Year 2013 presented to the 1st cycle of inspector of Ministry of Public Health, District 12 and the board [Photocopied]. Khon Kaen: Health Strategy Division, Khon Kaen Health Provincial Office; 2012. Thai.
7. Chirawatkul A. et al., editors. Biostatistics. 5th ed. Khon Kaen: Department of Biostatistics and Demography, Faculty of Public Health, Khon Kaen University; 2013. Thai.
8. Likert R. The human organization: Its management and value. New York: McGraw-Hill; 1967.
9. Chantrasuwan S, Buatuan S. Social sciences research methodology. Khon Kaen: Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University; 2004. Thai.
10. Elifson K. Fundamental of Social Statistic. International Edition. Singapore: McGraw-Hill; 1990.
11. Sansawat P. Factors associated health promotion and disease prevention services of health personnel in sub-district health promoting hospitals in Mahasarakham province. Master of Public Health Thesis Field in Public Health Administration, Faculty of Graduate School, Khon Kaen University; 2012. Thai.

12. Sminoy B, Boupun P. Dependence of the performance of epidemiological surveillance team of health centers on the administration of the South Zone District of the Khon Kaen Province. KKU Res J. 2011; 16(6): 706-715. Thai.
13. Phupapan W. Boupun P. Administration of the Head of Community Health Center in Nakhon Ratchasima province. KKU Res J. 2012.;16(7): 845-853. Thai.
14. Unkam S, Boupun P. Motivation and Organizational support affects the performance of health in epidemiology, infectious diseases, health Loei. province. KKU Res J. 2010;10(3): 61-74. Thai.
15. Srilamart S, Boupun P. Drug management of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Khon Kaen Province. KKU J Graduate Studies 2013; 13(2): 121-132. Thai.

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรค	Mean	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยจูงใจ			
1. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.42	0.61	มาก
2. ความรับผิดชอบ	4.05	0.56	มาก
3. ความสำเร็จในการทำงาน	3.81	0.55	มาก
4. การได้รับการยอมรับนับถือ	3.86	0.54	มาก
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	3.80	0.59	มาก
รวม	3.99	0.44	มาก
ปัจจัยค้ำจุน			
1. การปกครองบังคับบัญชา	3.76	0.52	มาก
2. นโยบายและการบริหาร	3.87	0.62	มาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	3.91	0.54	มาก
4. สภาพในการปฏิบัติงาน	3.62	0.58	มาก
5. เงินเดือนและสวัสดิการ	3.35	0.60	ปานกลาง
6. สถานะภาพของวิชาชีพ	3.93	0.63	มาก
7. ความมั่นคงในการทำงาน	3.98	0.67	มาก
8. ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว	3.74	0.62	มาก
รวม	3.77	0.43	มาก
ภาพรวม	3.88	0.40	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของการสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงาน สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

การสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	ระดับการสนับสนุนจากองค์การ		
	Mean	S.D.	การแปลผล
ด้านบุคลากร	3.45	0.56	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ	3.56	0.58	มาก
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.66	0.54	มาก
ด้านการจัดการ	3.76	0.56	มาก
ด้านเทคโนโลยี	4.16	0.63	มาก
ด้านเวลา	3.95	0.58	มาก
ภาพรวมการสนับสนุนจากองค์การ	3.76	0.44	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	ระดับการปฏิบัติงานสร้างเสริม สุขภาพและป้องกันโรค		
	Mean	S.D.	การแปลผล
1. กลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด	4.35	0.59	มาก
2. กลุ่มเด็กอายุ 0-5 ปี	4.45	0.55	มาก
3. กลุ่มเด็กอายุ 6-12 ปี	4.48	0.55	มาก
4. กลุ่มผู้ใหญ่อายุ 30-60 ปี	4.37	0.57	มาก
5. กลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	4.43	0.59	มาก
ภาพรวมการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	4.41	0.50	มาก

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างค่าตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์กร	การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P-value	ระดับความสัมพันธ์
แรงจูงใจ	0.610**	<0.001	ปานกลาง
ปัจจัยจูงใจ	0.584**	<0.001	ปานกลาง
ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	0.542**	<0.001	ปานกลาง
ด้านความรับผิดชอบ	0.521**	<0.001	ปานกลาง
ด้านความสำเร็จในการทำงาน	0.461**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	0.426**	<0.001	ปานกลาง
ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง	0.418**	<0.001	ปานกลาง
ปัจจัยค้ำจุน	0.522**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการปกครองบังคับบัญชา	0.364**	<0.001	ปานกลาง
ด้านนโยบายและการบริหารงาน	0.432**	<0.001	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.384**	<0.001	ปานกลาง
ด้านสภาพในการปฏิบัติงาน	0.356**	<0.001	ปานกลาง
ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ	0.253**	<0.001	ต่ำ
ด้านสถานะภาพของวิชาชีพ	0.412**	<0.001	ปานกลาง
ด้านความมั่นคงในการทำงาน	0.405**	<0.001	ปานกลาง
ด้านชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว	0.375**	<0.001	ปานกลาง
การสนับสนุนจากองค์กร	0.564**	<0.001	ปานกลาง
ด้านบุคลากร	0.255**	<0.001	ต่ำ
ด้านงบประมาณ	0.393**	<0.001	ปานกลาง
ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.420**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการจัดการ	0.431**	<0.001	ปานกลาง
ด้านเทคโนโลยี	0.588**	<0.001	ปานกลาง
ด้านเวลา	0.495**	<0.001	ปานกลาง

* Correlation is significant at the 0.05 level

** Correlation is significant at the 0.01 level

ตารางที่ 5 ค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ตัวแปร	B	Beta	T	P-value
1. การสนับสนุนจากองค์กรด้านเทคโนโลยี	0.274	0.350	4.880	< 0.001
2. ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	0.256	0.314	4.677	< 0.001
3. ปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน	0.175	0.194	2.887	0.004
ค่าคงที่ = 1.475, F = 44.975, P-value = <.0.001, R = .0.682, R ² = 0.465				

**การตีพิมพ์บทความวิจัย
ในวารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)**

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว รหัสนักศึกษา
นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร.....
สาขาวิชา คณะ.....มหาวิทยาลัย.....

กลุ่ม ☐ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ☐ วิทยาศาสตร์กายภาพ ☐ วิทยาศาสตร์สุขภาพ
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ รหัสไปรษณีย์.....
เบอร์โทรศัพท์ E-mail :

ประสงค์ตีพิมพ์บทความวิจัย ที่เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ในวารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)

ชื่อเรื่องภาษาไทย

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

*** ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ เป็นผลงานของข้าพเจ้าที่เป็นชื่อแท้จริง โดยบทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น ภายใน 60 วัน นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความนี้ ***

1.นักศึกษา (.....) วันที่/...../.....	2.เจ้าหน้าที่รับเรื่อง (.....) วันที่/...../.....
3. เรียน บรรณาธิการ เพื่อโปรดพิจารณา (นางพณภักดิ์ พระชัย) วันที่/...../.....	
4. เรียน (กองบรรณาธิการ) เพื่อโปรดพิจารณาบทความวิจัย และสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจอ่านและพิจารณาบทความดังกล่าว (บรรณาธิการ) วันที่/...../.....	
5. เสนอผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1 (กองบรรณาธิการ) วันที่/...../.....	6. เสนอผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2 (กองบรรณาธิการ) วันที่/...../.....

(สำหรับนักศึกษา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับบทความวิจัย ของ นาย/นาง/นางสาว
เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ใน วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) เรียบร้อยแล้ว และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบ ตามที่อยู่และเบอร์
โทรศัพท์ที่ให้ไว้ข้างต้น หากมีข้อสงสัยโปรดติดต่อ คุณพณภักดิ์ พระชัย โทร. 42421 หรือ 0-4320-2420 ต่อ 42421

.....
(.....)
วันที่/...../.....

อีก

KKU Research Journal (Graduate Studies) Submission Form

No.....

Mr./ Mrs./ Miss ID Code
 Program in.....
 DepartmentFaculty.....University.....
Field ☐ Biological Sciences ☐ Physical Sciences ☐ Health Sciences
 Contact AddressPost.....
 Tel. E-mail :

**I hereby request to publish a research article which is a part of thesis in KKU
 Research Journal (Graduate Studies)**

Title (in Thai)

Title (in English)

***** I hereby declare that this research article is my original work. It was never published or being submitted to any other journal, nor will it submitted to any journal within 60 days after submission to this journal *****

1.Student (.....) Date/...../.....	2.Officer (.....) Date/...../.....
3. To Editor Hereby request for your consideration (Ms. Panipak Prachai) Date/...../.....	
4. To (Editorial Board) Please review the research article in attachment and propose any readers for consideration (Editor) Date/...../.....	
5. Reader 1 (Editorial Board) Date/...../.....	6. Reader 2 (Editorial Board) Date/...../.....

(For Student)

Graduate School University has received the research article of Mr./Mrs./Miss
 to publish in KKU Research Journal (Graduate Studies). We will inform the acceptance via address
 provided. Any questions arises, please contact Ms. Panipak Prachai Tel. 42421 or 0-4320-2420 ext. 42421

.....
 (.....)
 Date/...../.....

← **Cut**

วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

จัดเตรียมบทความให้อยู่ในรูปของบทความวิจัย (Research Article) ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ

การเตรียมต้นฉบับ

1. เรื่องที่จะส่งมาลงพิมพ์ต้องเป็นบทความวิจัยที่เป็นผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน เขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
2. บทความต้องมีส่วนประกอบ ดังนี้
 - 2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
 - 2.2 ชื่อผู้เขียนทุกคน (Authors) (ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุลโดยไม่ต้องมีคำนำหน้าชื่อ ยกเว้นอาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิระดับปริญญาเอก มี ดร./Dr. นำหน้าได้) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และ Email ของ Correspondent author
 - 2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ความยาวรวมกันไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ
 - 2.4 คำสำคัญ (Key Words) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ อย่างละไม่เกิน 3 คำ
 - 2.5 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เขียน (Author Affiliation) และอาจารย์ที่ปรึกษา (ที่ร่วมเขียน) ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เขียนแต่ละคนไว้ในเชิงอรรถ (Footnote) โดยใช้สัญลักษณ์ * อ้างอิงตามลำดับในส่วนของเชิงอรรถ สำหรับนักศึกษาให้ระบุชื่อหลักสูตรและสาขาวิชาที่กำลังศึกษา/สำเร็จการศึกษา ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษา (ที่ร่วมเขียน) ให้ระบุตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (ถ้าต้องการระบุ) และสถานที่ทำงาน
 - 2.6 เนื้อเรื่องบทความประกอบด้วยหัวข้อตามลำดับ คือ
 - บทนำ (Introduction) (ครอบคลุมความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง)
 - วัสดุ และวิธีการวิจัย (Materials and methods)
 - ผลการวิจัย (Results)
 - สรุป และอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)
 - กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement) (If any)
 - เอกสารอ้างอิง (References)
3. บทความต้นฉบับความยาวไม่เกิน 12 หน้ากระดาษ ขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียว เว้นระยะ 1 บรรทัด จัดพิมพ์แบบ 1 คอลัมน์ ใช้ชนิดตัวพิมพ์แบบ Angsana New ขนาด 14 พอยต์ และ Times New Roman ขนาด 10 พอยต์ สำหรับบทความที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ จัดพิมพ์ลงบนกระดาษ จำนวน 2 ชุด พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล
4. ตารางและภาพประกอบ (Tables and Illustrations) ให้แยกไว้ที่ตอนท้ายของบทความ (หลังเอกสารอ้างอิง) โดยตารางและภาพประกอบต้องมีความคมชัด จัดเรียงตามลำดับหรือหมายเลขที่อ้างถึงในบทความ โดยวิธีเขียนควรระบุชื่อตารางไว้เหนือตารางแต่ละตาราง และระบุชื่อหรือคำอธิบายภาพแต่ละภาพไว้ใต้ภาพนั้น ๆ

การอ้างอิงเอกสาร (References)

เอกสารอ้างอิง ให้ใช้ระบบ Vancouver Style และต้องเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ในกรณีที่เขียนเป็นภาษาไทย ให้แปลเป็นภาษาอังกฤษและต่อท้ายด้วย Thai (ดูตัวอย่างใน web site ของวารสาร <http://journal.gs.kku.ac.th/>)

- จำนวนการอ้างอิงในเนื้อเรื่องบทความต้องเท่ากับในส่วนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ
- ให้ใส่ชื่อผู้เขียนทุกคนถ้ามากกว่า 6 คน ให้ใส่ชื่อ 6 คนแรกตามด้วย และคณะ หรือ *et al.*

1. การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง ใส่หมายเลขเรียงตามลำดับเลขที่มีการอ้างถึงในบทความ และหมายเลขที่อ้างถึงในบทความนั้น จะต้องตรงกับหมายเลขที่มีการกำกับไว้ในส่วนเอกสารอ้างอิงด้วย โดยเรียงลำดับจากหมายเลข 1 ไปจนถึงเลขที่สุดท้าย ให้เขียนหมายเลขอยู่ในวงเล็บ [] ต่อท้ายข้อความที่นำมาอ้างอิงในบทความ ดังตัวอย่าง

...การสื่อสาร และการทำงานบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยณรงค์ [1] ...

...พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น [2]...

2. การอ้างอิงท้ายเรื่อง

อ้างอิงชื่อ

1. Murray PR, Rosenthal KS, Kobayashi GS, Pfaller MA. Medical microbiology. 4th ed. St. Louis: Mosby; 2002.
- อ้างอิงบทความในวารสาร
2. Patta T, Nuchanat M. The relationship between emotional quotients and sexual behavior among adolescent in Bangkok. Thai Mental Health J. 2007; 15(1): 22. Thai.

การส่งต้นฉบับ

สำหรับผู้สนใจสามารถส่งบทความต้นฉบับด้วยตนเองที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้น 3 อาคารพิมล กลกิจ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002 ณ จุด One Stop Service หรือทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ และทาง Email: ppanip@kku.ac.th

